Nr. 5. Kraków, dnia 1 maja 1906 r. Rok XI.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas" w Krakowie

nagrodzona dyplomem honorowym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w roku 1900.

Koledzy! Pamiętajcie o funduszu wydawnictwa „Kroniki farmaceutycznej".

PHARMACOPOEA AUSTRIACA

EDITIO VIII.

Streszczenie i objaśnienia zmian z VII. wyd.

podał

DOC. DR. IG. LEMBERGER.

 (Ciąg dalszy).

Balsamum Copaivae. Podano tu rozpuszczalność w eterze naftowym (zanieczyszczenie kalafonią) oraz badanie na Balsamum Gurjunae z kwasem octowym i azotowym.

Balsamum Peruvianum. Opuszczono tu próbę kwasem siarkowym a przyjęto próbę z rozczynem wodnika chloralu. Liczba kwasowa ma wynosić 236.

Balsamum Styrax liquidus oczyszcza się przez rozpuszczenie we wyskoku a nie jak dawniej w benzolu. Ma zawierać co najmniej 65% czystego balsamu.

Bismuthum subsalicylicum nowo przyjęto; ma zawierać 63% Bi_2O_3. Podano próby na identyczność i czystość oraz próbę Bettendorfa na arsen.

Bulbus Scillae. W opisie podano obraz mikroskopowy. Ilość wyciągu ma wynosić 46% a popiołu 8%.

Calcium hypochlorosum. Ilość chloru oznacza się jodometrycznie, wynosi ona 25%.

Carvonum przyjęto w miejsce Oleum Carvi; ma mieć c. g. 0·960—0·964, punkt wrzenia 229—230°.

Cera alba. Liczba kwasowa 18·6—23·3; liczba zmydlenia 91·4—97·9.

Ceratum Cetacei przyrządza się z olejem sesamowym.

Chininum sulfuricum. Ilość alkaloidów zanieczyszczających chininę (cinchonina, chinidina, cinchonidyna) ma wynosić tylko około 2% a mianowicie przy wykonaniu próby Kernera-Wellera zużywać tylko 4 cm.^{3} amoniaku. Podobnie należy badać Chininum bisulfuricum i hydrochloricum. Stara farmakopea dopuszczała 7% alkaloidów pobocznych.

Chininum tannicum. Podano tu inną metodę otrzymania tego związku. Otrzymany związek jest tylko słabo gorzkiego smaku a odpowiada przetworowi Rozsnay'ego. Ilość chininy ma odpowiadać 30%, ilość alkaloidów jak przy Chininum sulfuricum.

Chloralum hydratum. Rozczyn alkoholowy ma oddziaływać słabo kwaśno i nie zmieniać się z azotanem srebrowym (chlorowodór). Kłócony z kwasem siarkowym zgęszczonym nie ma się zabarwiać (alkoholat), a ogrzany na blaszce platynowej nie powinien wywiązywać par palnych (alkoholat).

Cinnamalum. Przyjęto zamiast Ol. Cinnamomii. Cinnamalum, aldehyd kwasu cynamonowego ma mieć c. g. 1·054—1·056.

Collyrium adstringens luteum. W przepisie sporządzenia zmniejszono ilość siarkanu cynkowego na 0·5%, a powiększono ilość szafranu.

Cortices. Przy wszystkich korach podano ilość wyciągów, jaką można z nich minimalnie otrzymać oraz podano maksymalną ilość popiołu. Nadto w przeważnej ilości przyjęto opis obrazu mikroskopowego. Jako nowe przyjęto Cortex Quillaiae i Cort. Viburni; opuszczono Cortex Fructis Citri i Cort. Salicis. Cortex Cinammomii obowiązkową jest odmiana Ceylanicum.

Decoctum Sarsaparillae compositum fortius. Przy przyrządzeniu opuszczono dodatek cukru i ałunu. Decoct. Sarsapar. comp. mitius przyrządza się obecnie bez dodatku ziół wygotowanych przy robieniu odwaru silniejszego (fortius). Oba te odwary wypuszczono z farmakopei, a przyjęto w dodatku (elenchus).

Emplastra. Ustęp ten jest nowo przyjęty. Postanawia on, aby przy przyrządzaniu plastrów używać w miejsce oliwy (Ol. Olivarum) oleju sesamowego, a w miejsce terpentyny weneckiej — zwykłą. Grubość plastrów smarowanych ma wynosić przeciętnie 1 mm. W Emplastr. Cantharidum ilość kantarydów ma wynosić 25% względnie 10% w Empl. Canthar. perpetuum. Z nowych przyjęto Emplastr. saponat. salicylatum.

Eugenolum przyjęto zamiast Ol. Caryophyllorum; ma mieć c. g. 1·072—1·074 a punkt wrzenia 252—254°.

Extracta. Przepisy dotyczące wyciągów uległy znacznej zmianie. Wyciągi sporządza się przez wytrawienie surowców we wodzie, wyskoku lub eterze, a otrzymane wyciągi paruje się w łaźni wodnej do pożądanego zgęszczenia. Nadmiar wyskoku lub eteru można z początku oddestylować z łaźni wodnej. Przy parowaniu wyciągów nie należy używać naczyń metalowych. Jako stopnie zgęszczenia wyciągów przyjęto trzy stopnie: Extracta tenuia, spissa et sicca. Wyciągi należy badać, czy nie zawierają metalów ciężkich; do badania służy popiół otrzymany przez spalenie 2 gm. wyciągu. Wyciągi powinny się rozpuszczać w cieczach, z których je otrzymano, a więc we wodzie, względnie wyskoku lub eterze. Wyciągi suche narkotyczne otrzymuje się przez zmieszanie wyciągu z równą ilością gumy, wysuszenie i roztarcie na proszek. Dla wyciągów narkotycznych podaną jest ilość alkaloidów, jaką mają w stu częściach zawierać. W tym kierunku należy wyciągi badać, ilość alkaloidów oznaczyć i według potrzeby wyciąg nastawić ma tę ilość alkaloidu, jaka przepisaną jest, co dzieje się przez dodanie odpowiedniej ilości gumy, względnie rozczynnika. Farmakopea dopuszcza także rozczyny wyciągów zgęszczone we wodzie, glycerynie lub wyskoku.

Extracta fluida. Te wyciągi otrzymuje się przez 3-godzinne namoczenie części roślinnych w odpowiednim rozczynniku i następną 48-godzinną maceracyą w perkolatorze. Stopień rozdrobnienia surowca oraz jakość i ilość cieczy służącej do wytrawienia, przepisuje farmakopea. Ilość wyciągu, po raz pierwszy odpuszczonego, ma wynosić 85 części — cała ilość 100 części. Wyciąg gotowy sączy się po kilkodniowem odstaniu się. Farmakopea wymaga, aby wyciągi płynne posiadały przepisany ciężar gatunkowy oraz podaje sposoby oznaczenia ilości istot działających, ilości pozostałości suchej, jak również badanie na zawartość metalów ciężkich.

Dla wielu wyciągów podano badanie na tożsamość. Z wyciągów nowo przyjętych mamy Extr. Chinae fluidum, Extr. Colae fluid., Extr. Dulcamarae, Extr. Fungi Secalis fluid., Extr. Hamamelidis fluid., Extr. Rhei composit., Extr. Viburni fluid. Natomiast opuszczono Extr. Aconiti rad., Extr. Conii herbae.

Ferrum carbonicum saccharatum. Przyrządza się ze strąconego siarkanu żelazawego. Ilość żelaza wynosić ma 9·5—10%, a należy ją oznaczyć jodometrycznie.

Ferra. Przy związkach żelaza w ogólności wprowadzono metody oznaczeń ilościowych żelaza jodometryczne z wyjątkiem Ferrum citricum chiniatum;

ilości Fe oznacza się wagowo. O ile wskazane są próby na arsen, przyjęto próbę Bettendorfa.

Flores. Farmakopea żąda oznaczenia ilości popiołu i podaje wysokość tegoż; dla niektórych jak Flor. Arnicae, Chamomillae vulg. oznacza ilość wyciągu wyskokowego. Przy Flores Caryophylli podano dokładny opis obrazu mikroskopowego proszku.

Folia. I tu również wymaganą jest pewna, we farmakopei podana ilość popiołu a nadto przy liściach zawierających alkaloidy ilość wyciągu. Dla przeważnej liczby liści podano opis obrazu mikroskopowego. Wyrzucono z farmakopei starej Folia Coca, Menthae crispae, a przyjęto do nowej Folia Farfarae, Hamamelidis, Jaborandi i Iuglandis. Również opuszczono Folia Sennae Alexandrinae, a obowiązują obecnie tylko Folia Sennae Tinnevelly. Dla Folia Theae podano ilość koffeiny, jaką mają zawierać. Celem stwierdzenia okoliczności, czy liście herbaty są nieużywane czy też używane, t. j. raz już naparzone, wskazuje farmakopea próbę Nestlera, która polega na tem, że przez suche ogrzanie listka dobrej herbaty na szkiełku zegarkowym przykrytem drugiem takiem, otrzymamy na tem ostatniem sublimat igiełek koffeiny, dający się jako taki stwierdzić pod mikroskopem; herbata używana, raz już naparzona, takiego wzniosu nie tworzy.

Fructus. Farmakopea wymaga pewną określoną ilość istot wyciągowych oraz popiołu. Dla wielu owoców podano opis obrazu mikroskopowego.

Do nowej farmakopei przyjęto **Fructus Myrtilli** i Sennae.

Fungus Laricis nowo przyjęto. Podano wymogi co do ilości żywicy i popiołu jakie ma zawierać.

Fungus Secalis. Podano opis obrazu mikroskopowego. Ilość wyciągu ma wynosić 15$^0/_0$ popiołu 5$^0/_0$. Proszek należy przyrządzać „ex tempore".

Gelatina animalis alba. Rozczyny żelatyny mają być wydawane w stanie wyjałowionym.

Globuli martiales. Ilość winnika podniesiono o 20$^0/_0$ i mają się rozpuszczać w 20 częśc. wody gorącej.

Glycerinum. Przyjęto próbę z amoniakalnym rozczynem azotanu srebrowego na aldehydy jakoteż próbę Fehlinga na dodatek cukru.

Gossypium depuratum. Nowo przyjęty surowiec. Podano opis obrazu mikroskopowego i mikrochemiczne reakcye z rozczynem jodu i chlorku cynkowego oraz z rozczynem siarkanu miedziowo-amonowego (Cuoxam). Nadto podano próby na czystość celem wykrycia siarkanów, chlorków, soli wapniowych, związków odtleniających, tłuszczów. Bawełna ma być wydawaną tylko w stanie wyjałowionym w należytem hermetycznem opakowaniu.

Guarana. Podano opis obrazu mikroskopowego, oznaczenie ilościowe Kofeiny i próbę Nestlera. Ilość Kofeiny ma wynosić 4$^0/_0$, popiołu 3$^0/_0$.

Gummiresinae. Nowo przyjęto Gummiresina Gutti. Dla wszystkich lipożywic podano sposoby badania na ilość żywicy zawartej i podano procentową ilość tejże jak również ilość popiołu jaką lipożywice mają zawierać.

Herbae. Przyjęto do farmakopei Herba Adonidis, Convallariae, Equiseti, Maioranae, Polygoni a wypuszczono Herba Capilli Veneris, Spilantis. Podano ilość popiołu jaką mają zawierać a dla ziół narkotycznych również ilość wyciągu.

Hydrargyrum chloratum mite. Obowiązkowy jest związek przez przestalenie otrzymany nie zaś drogą mokrą.

Hydrargyrum tannicum oxydulatum ma zawierać 55—57$^0/_0$ rtęci. Farmakopea podaje sposób otrzymania tego związku polegający na mieszaniu sproszkowanego azotanu rtęciowego z kwasem garbnikowym z wodą i wymyciu utworzonego związku dokładnie wodą.

Hydrogenium hyperoxydatum solutum. Ma zawierać 3% ciężarowe H_2O_2 co należy stwierdzić przez miareczkowanie 2 cm³ wody utlenionej kwasem siarkowym zakwaszonej $\frac{n}{10}$ rozczynem nadmanganianu potasowego.

Infusum Sennae cum Manna otrzymuje się przez 12 godz. maceracyę liści senesu wodą, zagotowanie odcedzonego nastoju z manną i węglanem magnowym i przesączenie. Ilość wyciągu suchego ma wynosić 15%.

Ligna. Farmakopea wymaga oznaczenia ilości popiołu.

Linimentum saponato camphoratum. Do przyrządzenia opodeldoku przepisuje farmakopea użycie mydła stearynowego z dodatkiem glyceryny.

Magnesium citricum effervescens przyrządza się obecnie z kwasem cytronowym. Przy badaniu należy poszukiwać metali ciężkich i kwasu winowego.

Manna. Obecnie przepisuje farmakopea mannę w soplach (Manna canellata) i wymaga 75% mannitu, którego ilość należy oznaczyć przez wytrawienie odważonej ilości manny w wyskoku, odparowanie rozczynu do suchości i odważenie pozostałości. Ilość popiołu ma wynosić 4%.

Mel. Badanie na czystości uzupełniono próbami na chlorki, siarkany oraz cukier ziemiaczany.

Olea. W tym ustępie podano odróżnienie olejków eterycznych od tłustych i ogólne fizykalne znamiona tych pierwszych. Olejki eteryczne należy badać na ich ciężar gatunkowy przy + 15° C. W ustępie traktującym o olejach tłustych podano obok ogólnych znamion fizykalnych dokładne sposoby oznaczenia liczby zmydlenia oraz liczby jodowej — pierwsza oznacza nam ilość miligramów wodotlenku potasowego jaką potrzeba do zmydlenia 1 gm. tłuszczu, druga zaś podaje nam zdolność procentową tłuszczu łączenia wolnego jodu czyli daje nam wyraz ilości zawartych w tłuszczu kwasów tłuszczowych nienasyconych.

Przy poszczególnych tłuszczach podano ciężar gatunkowy tychże, liczbę kwasową, liczbę zmydlenia i jodową Hübla. Opuszczono w spisie Oleum Bergamottae, oraz Ol. Anisi, Carvi, Caryophyllorum, Cinnamomi a przyjęto Oleum Caiuputi i Oleum Sesami. (Dokończenie nastąpi).

Reforma farmacyi w Parlamencie.

Na posiedzeniu w dniu 28 marca załatwiono §§ 28—30. Dotyczą one: § 28. Uprawnienie dyspenzacyj lekarzy w ogólności; § 29. Pozwolenie do utrzymywania apteki domowej; § 30. Uprawnienie do utrzymywania apteki domowej. Wszystkie te paragrafy zostały przyjęte o brzmieniu uchwał subkomitetu, jedynie w § 30 wykreślono słowo „tylko“ w zdaniu: „pozwolenia do utrzymywania apteki domowej należy lekarzowi tylko wtedy udzielić, jeżeli etc.“, co jest pogorszeniem dotychczasowego brzmienia ustawy.

Dnia 29 marca załatwił wydział na całodziennem posiedzeniu resztę paragrafów. § 31: Przepisy do prowadzenia apteki domowej dla lekarzy; § 32: Apteki domowe homeopatów; § 33: Przybory farmaceutyczne; § 34: Apteki domowe weterynarzy, zostały przyjęte według brzmienia uchwał subkomitetu.

Przy załatwieniu §§ 35—40, tyczących aptek zakładowych, wywiązała się wywiązała się wyczerpująca dyskusya, celem umożliwienia zakładania aptek gminnych. Przemawiali za tem: Dr. Ofner, Dr. Ellenbogen, Steiner i Axmann. Komisarz rządowy Dr. Wenedikter sprzeciwił się jednak temu, oświadczając, że rząd w żaden sposób nie może do urządzenia aptek gminnych się przychylić, wobec czego wniosek posła Dra Ofnera upadł.

§§ 41—43, zawierające „postanowienia karne“ i §§ 44—60 „Władze i postępowania“, wreszcie §§ 61—66 „postanowienia końcowe“, załatwiono prawie

wszędzie według uchwał subkomitetu, a gdzie tylko cokolwiek zmieniono, to zawsze nowy tekst ustawy okazał się znacznie gorszym.

§ 47 (oddalenie bez dalszego postępowania) otrzymał na wniosek posła Dra Funkego dwa dodatki, które dla współpracowników tak są bezwzględne, że zachowanie ich choćby przy trzeciem czytaniu w wydziale sanitarnym musimy uważać za niemożliwe.

Mianowicie według tego wniosku ma być wniosek o kreowaniu apteki także wtedy bez dalszych dochodzeń odrzucony, jeżeliby przez urządzenie nowej apteki stosunki egzystencyi istniejących aptek zagrożone (albo znacznie uszkodzone) być miały; dalej, jeżeli od ostatniego odrzucenia wniosku o kreowanie, nie więcej jak 3 lata minęło, a stosunki lokalne, które były przyczyną poprzedniej odmowy, nie zmieniły się.

W projekcie ustawy oznaczono termin jednoroczny dla ponownego starania się o kreowanie apteki. Stosownie zatem zmieniono do wniosku Dra Funkego także w § 48 wyrażenie „zdolność egzystencyi“ na „stosunki egzystencyi“.

W § 50 (Zasięganie opinii reprezentacyi zawodowej) przyjęto na wniosek posła Ellenbogena, by Izby lekarskie również opiniowały przy kreowaniu i przenoszeniu aptek. Izby lekarskie ugruntowują to prawo wpływem, jaki im przysługuje ustawą dla Izb lekarskich na „sanitarne sprawy“. Urządzenie apteki nie jest jednak żadną sanitarną, lecz czysto przemysłową sprawą, która Izby lekarskie zupełnie interesować nie powinna. Prawdziwą przyczyną jest w rzeczywistości, by domowe apteki o ile możności utrzymać.

Po § 63 „Izby aptekarskie“ wprowadzono nowy § 64, zawierający przepis, by wszędzie, gdzie niema ustawowo unormowanego terminu do wydania opinii reprezentacyi zawodowej, termin ten był 14-dniowy.

Do § 66 przyjęto postanowienie, by w miejsce zakreślonych ustawą karną aresztów, zaprowadzić odpowiednie kary pieniężne.

Ustawa po trzeciem czytaniu.

Tak, jak powyżej podaliśmy do wiadomości kolegów, przedstawiała się ustawa aptekarska po drugiem czytaniu w wydziale sanitarnym, które ukończono przed świętami Wielkanocnemi. W piątek 27 kwietnia rozpoczęło się czytanie trzecie, podczas którego złagodzono zbyt ostre brzmienie niektórych paragrafów, a co najważniejsze, już niezależnie od uchwalonej przez parlament ustawy o ubezpieczeniu urzędników prywatnych, wciągnięto wprost do ustawy aptekarskiej przymusowe ubezpieczenie na starość współpracowników aptekarskich. A więc każdy z nas, który, czy to w czasie służby, stanie się niezdolnym do pracy, czy zrezygnuje z samodzielności lub też jej osiągnąć nie zdoła, otrzyma odpowiednią swemu stanowi pensyę. Każdy kolega będzie miał tę błogą świadomość, że chociaż swym najbliższym nie pozostawi apteki, to jednak po jego śmierci nie będą oni wydani na pastwę nędzy, bo ubezpieczenie i na nich rozciągać się będzie. Nim jednak przejdziemy do szczegółowego oświetlenia dodatnich i ujemnych stron już niebawem wejść w życie mającej ustawy, z samego obowiązku sprawozdawczego musimy przedtem poświęcić nieco miejsca przebiegowi obrad przy trzeciem czytaniu i zmianom, o których powyżej wspomnieliśmy.

Na piątkowem posiedzeniu dodatek do § 3., który brzmiał: „Wykluczonym od otrzymania pozwolenia na otwarcie nowej apteki jest ten, który już takową posiadał i pozbył się jej w drodze sprzedaży“, otrzymał następujące brzmienie: *Wykluczonym od otrzymania pozwolenia na otwarcie nowej apteki jest ten, który już raz jest lub był w posiadaniu apteki koncesyonowanej, przed upływem lat pięciu po złożeniu koncesyi.*

Nie uwzględniono żądanego przez współpracowników dodatku, by czas, spędzony jako właściciel, nie mógł być wliczany jako służba przy liczeniu wymaganych 15-stu lat służby zawodowej. Ponieważ jednak przewidziano w wyżej wspomnianej klauzuli przebieg lat pięciu, nim były właściciel po sprzedaży będzie mógł o nową koncesyę się ubiegać, a więc po części zapobieżono ewentualnym nadużyciom.

Skreślony swojego czasu ustęp § 10. brzmiący: „Jeżeli apteka ma być nowootworzona, to należy w każdym razie odmówić koncesyi, jeżeliby przez nowootwarcie egzystencya aptek miejscowych lub sąsiednich miała ucierpieć“, przyjęto napowrót w tej samej stylizacyi.

Poseł Dr Ellenbogen w miejsce tej wniósł następującą stylizacyę omawianego ustępu: „Jeżeli apteka ma być nowootworzona, to należy w każdym razie udzielić koncesyi, jeżeli przez nowootwarcie egzystencya aptek miejscowych lub sąsiednich nie ucierpi“.

Przy głosowaniu przeszedł wniosek referenta, wobec czego Dr Ellenbogen zgłosił swój wniosek jako votum mniejszości.

Ze względu na przywrócenie § 10. został w pierwszym ustępie § 47., przez posła Funkego proponowany dodatek: „Także tego rodzaju prośbę należy odrzucić, jeżeliby przez otwarcie nowej apteki warunki bytu aptek już istniejących zostały zagrożone lub znacznie uszkodzone“, skreślony zupełnie.

W drugim ustępie § 47., gdzie na wniosek posła Funkego ustanowiono trzechletni przeciąg czasu, po którym znów można będzie poruszyć, prawomocnie odmownie załatwione podanie o nowootwarcie, zamiast lat trzech ustanowiono dwa.

Przy obradach nad § 11. poseł Dr Ellenbogen domaga się przyjęcia postanowienia, tyczącego się przymusowego ubezpieczenia osób w aptekach zatrudnionych.

Przedstawiciel rządu, radca rządowy Dr Kaan, proponuje następującą stylizacyę dla tego postanowienia: „Właściciele (Inhaber) apteki publicznej są zobowiązani starać się o zabezpieczenie kondycyonujących farmaceutów, jakoteż tychże wdów i sierót. Aż do dalszego ustawowego uregulowania obowiązują w tym względzie następujące prawidła. Zabezpieczenie należy uskutecznić w drodze ubezpieczenia, w uznanym przez państwo zakładzie ubezpieczeń. Właściciele aptek są uprawnieni jedną trzecią część sumy, przypadającej na ubezpieczenie, ściągnąć z pensyi kondycyonującego farmaceuty. Minimalny wymiar świadczeń dla ubezpieczonego i jego rodziny ma być ustanowiony w porozumieniu się z przedstawicielami zawodu aptekarskiego w drodze rozporządzenia.

Wymienione w ustępie 1. § 11. taksy mają być użyte do ubezpieczenia kondycyonujących farmaceutów i ich rodzin osieroconych. Ministeryum może po porozumieniu się z reprezentacyą zawodową postanowić, by taksy te oddane były już istniejącemu lub utworzyć się mającemu instytutowi, który ma na celu ubezpieczenie farmaceutów, o ile urządzenie, a szczególnie plan ubezpieczeniowy tegoż odpowiada stawianym warunkom. W tym wypadku z taks tych korzystać mogą tylko w tym instytucie ubezpieczeni kondycyonujący farmaceuci.

Na wniosek posła Dra Ofnera uchwałę co do tej stylizacyi odroczono do następnego posiedzenia, o przebiegu którego doniesiemy kolegom w następnym numerze.

Z Galicyjskiego Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie.

Wiadomości z Wydziału.

Protokół z Walnego Zgromadzenia gal. Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie, odbytego dnia 8-go kwietnia 1906 roku w lokalu własnym przy ulicy Mikołajskiej Nr 2.

W myśl zapowiedzianego porządku dziennego, ogłoszonego w ostatnim numerze *Kroniki farmaceutycznej* wobec zebranych kolegów miejscowych i przybyłych z prowincyi kol. prezes w krótkiem przemówieniu powitał zebranych kolegów w mniej więcej następujących słowach:

Szanowni koledzy! Po raz jedynasty przychodzi mi ten zaszczyt, jako przewodniczącemu Tow. farm. „Unitas“, witać Was szanowni koledzy razem zebranych na Walnem Zgromadzeniu. Obrady dzisiejsze będą uzupełnieniem działalności rocznej, jaką dla dobra zawodu naszego przedsiębierzemy, że działalność nasza nie jest problematyczną, a rezultaty tejże są dodatnie, o tem szanowni koledzy mieliście dosyć sposobności do przekonania się, stan zaś majątkowy Towarzystwa, jaki z zestawionego zamknięcia rachunkowego do wiadomości szanownych kolegów, był w przedostatnim numerze naszego organu ogłoszony, najwymowniej świadczy, że staramy się godnie wywiązać z zadania na nas nałożonego.

Wspomniawszy o stanie majątkowym Towarzystwa, chciałem wobec Was zebranych, szanowni koledzy, zamanifestować działalność kol. skarbnika: dodatnie wyniki pracy jego, to dzisiejszy stan majątkowy naszego Towarzystwa.

Składam zatem imieniem mojem i Was koledzy, kol. skarbnikowi publiczne za to podziękowanie.

Kolegom wydziałowym składam na równi podziękowanie za trudy i prace na współ ze mną ponoszone.

Kol. sekretarz odczytuje protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia, który zostaje do wiadomości przyjęty.

Kol. skarbnik odczytuje zamknięcie rachunkowe za rok 1905, a po udzieleniu kolegom interpelującym go w niektórych szczegółach, wyczerpujących wyjaśnień, kol. Kulczycki stawia wniosek o przyjęcie takowego w całej osnowie i o udzielenie absolutoryum ustępującemu Wydziałowi.

Kol. prezes na zapytanie poczynione przez kolegów, w sprawie konkursu o aptekę na Piasku, czy Towarzystwo poczyniło jakie kroki u władz, by zapobiedz pokrzywdzeniu najstarszego kolegi nadaniem w I. instancyi koncesyi na otwarcie tejże koledze w zawodzie młodszemu, oznajmia, że memoryał do odpowiednich władz został wniesiony, przypuszczać zatem należy, że władze postąpią sprawiedliwie, nadając koncesyę koledze faktycznie najdłużej w zawodzie aptekarskim pracującemu.

Kol. Banke odczytuje list docenta Dra Lembergera, w którym tenże zawiadamia gal. Tow. farm. „Unitas“, że nosi się z myślą wydania komentarza do VIII. wydania farmakopei.

Komentarz ten jest szerzej pomyślany, jak dotychczasowy, składać się bowiem będzie z dwóch części. Pierwsza część będzie niejako podręcznikiem do badań chemicznych, farmakognostycznych i bakteryologicznych; część druga będzie tłómaczeniem tekstu z objaśnieniami i zawierać będzie około 200 rycin, szczególnie obrazów mikrospowych. Towarzystwo uznając niezbędność takiego komentarza dla każdego zawodowca, z sympatyą powitało projekt docenta Dra Lembergera, który, jak mało kto, zna nasze potrzeby. Uchwalono zatem, by Towarzystwo podjęło się wydania wspomnianego dzieła własnym nakładem i przez oznaczenie możliwie najprzystępniejszej ceny, umożliwiło każdemu nabycie tegoż.

Następnie przystąpiono do wyboru nowego wydziału, a komisya skrutacyjna, w skład której weszli koledzy: Kawski, Lindner i Hardyn, obliczyła głosy. Rezultat jest następujący:

Prezesem wybrany jednogłośnie kol. Antoni Śmieszek.
Wiceprezesem Hugo Muthsam.
Sekretarzem Władysław Paderewski.
Skarbnikiem Władysław Miętus.

Do wydziału weszli, największą ilość głosów mający koledzy: Karol Szymanowicz, Jan Zagórski, Mark. Łomnicki, Józef Szul i Henryk Banke.

Do komisyi rewizyjnej koledzy: Andrzej Studziński i Illo Roth.

Prezes witając nowo wybrany Wydział, zaprasza kolegów wydziałowych do dalszej wspólnej pracy. Następuje odczytanie nadeszłych listów i telegramów od kolegów z życzeniem pomyślnego przebiegu obrad i odczytano zarazem nadesłane pisma kolegów usprawiedliwiających swoją nieobecność na Walnem Zgromadzeniu.

Prezes odczytawszy nazwiska zmarłych aptekarzy i kolegów współpracowników, poświęcił kilka słów pamięci tychże, a koledzy powstaniem z miejsc uczcili ich pamięć.

Ostatnim punktem porządku dziennego była sprawa funduszu pensyjnego. Nad sprawą tą wywiązała się szersza dyskusya ze strony kolegów obecnych. Z powodu jednak, że kwestya ta nie jest załatwioną w parlamencie, przekazano całą tę sprawę nowemu Wydziałowi do bacznego czuwania nad nią.

Po wyczerpaniu całego tematu, dotyczącego Walnego Zgromadzenia, prezes podziękował zebranym kolegom za wzięcie udziału we Walnem Zgromadzeniu, oznajmiając, że uważa takowe za skończone.

Władysław Paderewski,
sekretarz.

Z Kasy dla chorych.

Sprawozdanie za miesiąc styczeń 1906 r.

Z dniem 31 stycznia kasa liczy członków zwyczajnych	123
„ „ „ „ „ nadzwyczajnych	59
Razem . . .	182

Wystąpili członkowie zwyczajni: Bączkowski Zdzisław, Lwów; Kucharski Apolinary, Rzeszów; Kawski Maryan, Lwów; Kotowicz Tadeusz, Monasterzyska; Hibl Franciszek, Kraków.

Przystąpili członkowie zwyczajni: Biliński Józef, Lwów; Boryczko Wojciech, Winniki; Pietrzycki Kazimierz, Lwów; Banaś Adam, Mszana; Jachimecki Aleksander, Jordanów.

Przystąpili członkowie nadzwycz.: Adam Serwacki, Mszana dolna; Gustaw Krassuski, Winniki.

Dochód:

Wkładki członków zwyczajnych	202 Kor.	—	hal.
„ „ nadzwyczajnych	101 „	—	„
Razem . . .	303 Kor.	—	hal.

Rozchód:

Kol. Kwieciński Roman (Kraków) za 22 dni kat. II.	66 Kor.	— hal.
Czeki	5 „	— „
Manipulacya poczt. Kasy oszczęd. w Wiedniu	2 „	86 „
Rachmistrz	50 „	— „
Lokal	28 „	— „
Marki	5 „	— „
Razem . . .	156 Kor.	86 hal.

Chorzy: E. Gomoliński, Rymanów; Władysław Rząca, Stary Sącz.

Mg. f. Wł. Miętus rachmistrz. *Mg. f. Antoni Śmieszek* prezes.

Sprawozdanie za miesiąc luty 1906 r.

Z dniem 28 lutego kasa liczy członków zwyczajnych	128
„ „ „ „ „ nadzwyczajnych	62
Razem . . .	190

Przystąpili członkowie zwyczajni: Herman Reitmann, Lwów; Stanisław Foltyński, Myślenice; Lejzor Ramer, Dąbrowa; Stanisław Szostkiewicz, Ciężkowice; Zdzisław Zdanowski, Sądowa Wisznia.

Przystąpili członkowie nadzwycz.: Marcin Konieczny, Ciężkowice; Władysław Gumiński, Myślenice; Adolf Blum, Sądowa Wisznia.

Dochód:

Wkładki członków zwyczajnych	263 Kor.	— hal.
„ „ nadzwyczajnych	131 „	50 „
Razem . . .	394 Kor.	50 hal.

Rozchód;

Kol E. Gomoliński za 15 dni kat. I.	54 Kor.	— hal.
Przeniesiono do Kasy oszczędn. m. Krakowa	500 „	— „
Lokal	28 „	— „
Manipulacya poczt. Kasy oszczędn. w Wiedniu	2 „	84 „
Wydatek na założenie nowych ksiąg (czek Wydziału) . . .	20 „	— „
Remuneracya i rachmistrz	150 „	— „
Razem . . .	754 Kor.	84 hal.

Chorzy: Stanisław Troskolański, Lwów; Ferdynand Oth, Bochnia; Władysław Rząca, Stary Sącz.

Mg. f. Władysław Miętus, rachmistrz. *Mg. f. Antoni Śmieszek,* prezes.

Z Tow. Aptekarzy prowincyonalnych w Galicyi.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Wydziału Towarzystwa aptekarzy prowincyonalnych w Galicyi odbytego dnia 24 marca 1906 r. w Tarnowie.

Obecni: kol. Weiss, Adler, Faliszewski, Konieczny, Oberlaender, Świtalski i Zajączkowski. Jako gość kol. Niesiołowski.

Przewodniczący poświęca kilka słów pamięci zmarłych członków ś. p. kol. Graffa z Żywca i kol. Wrońskiego z Ulanowa.

Dalej zdaje sprawę ze starań w kwestyi nowej ustawy, w sprawie apteki w Kalwaryi i w sprawie ekspedycyi lekarstw w szpitalach przez nieukwalifikowane osoby.

Zawiadamia, że w myśl uchwały Wydziału 500 koron złożył dla funduszu żelaznego na książeczkę miejskiej Kasy oszczędności w Bochni L. 16.520.

W wykonaniu uchwały Wydziału, a dotyczącego wniosku kol. Lachowicza, by poczynić starania co do zaliczania aptekarzy do wyższej kategoryi przy likwidowaniu kosztów sądowych, zasięgnięto informacyi w wyższym Sądzie krajowym w Krakowie i u kilku adwokatów z tem, że w tej sprawie należy się udać do Ministerstwa sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Sprawozdanie prezesa przyjęto do wiadomości, a po wyczerpującej dyskusyi, polecono Prezydyum czuwanie nad sprawami w toku będącemi, a co do wniosku kol. Lachowicza, polecono prezesowi i kol. Oberlaenderowi załatwienie tegoż.

Na zapytanie kol. Oberlaendera, prezes odpowiada, że Executiv-Comite w ostatnim czasie nie zawiadamia wcale naszego Towarzystwa o swoich czynnościach — jedynie tyle się wie o jego działalności, co z czasopism wiedeńskich i o ile sam prezes pozostaje w kontakcie z członkami Wydziału sanitarno-parlamentarnego. Uchwalono przypomnieć się.

Z kolei kol. sekretarz Adler odczytuje sprawozdanie Wydziału za czas od września 1905 r.

W tym czasie Zarząd załatwił 55 spraw różnego rodzaju.

Uchwały zapadłe na posiedzeniu w Podgórzu wspólnie powzięte z reprezentantami Gremium Galicyi zachodniej, Towarzystwa „Unitas“, Tow. aptekarskiego galic., wykonano najskrupulatniej.

Wykonano uchwałę w sprawie kol. ze S., który do naszego życzenia najchętniej się zastosował, a za co mu Wydział dziękuje.

Do akcyi Tow. aptekarskiego ogólno-austryackiego we Wiedniu w sprawie droguistów, przyłączyliśmy się, wysyłając ze swej strony odrębne pisma do Prezydyum Rady Państwa i Ministra spraw wewnętrznych, kładąc nacisk, że szczególnie w ostatnich czasach droguerye otwierają nie zawodowcy, lecz propinatorzy, kupcy i ci do ruiny przyprowadzają nas i nasz zawód.

Do organizacyi aptekarzy czeskich w sprawie środków uniwersalnych, przyłączyliśmy się i stawiamy wniosek, by na Zjeździe w tym celu odbyć się mającym, reprezentował nas wiceprezes kol. Zajączkowski.

Członków liczy Towarzystwo 118. Wydział przedkłada akta w sprawie składek dla sierót po ś. p. kol. Giebułtowiczu i stawia wniosek na udzielenie absolutoryum kol. Prezesowi w tej sprawie, uchwalono; prośbę kol. Śleczkowskiego przyjęto i Walnemu Zgromadzeniu uchwalono przedłożyć.

Kronice farmaceutycznej subwencyę 50 koron za rok 1905 uchwalono. Kol. Janeczek z Ulanowa prosi o odpisanie wkładek ś. p. Wrońskiemu, uchwalono.

Wykreślono z listy członków kol. Al...

Sprawozdanie Zarządu Wydział przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości. Kol. skarbnik zawiadamia, że gotówki Towarzystwo posiada 1.059 K 11 h, a zaległości członków wynoszą 1.733 K. Uchwalono wezwać członków na podstawie złożonych deklaracyj o uiszczenie zaległych wkładek, następnie ewentualnie zaskarżyć, zaś kolegom niezamożnym po przedstawieniu wpierw Wydziałowi, odpisać.

Uchwalono odsetki od kapitału funduszu żelaznego dopisać do funduszu obrotowego. Kol. prezes Weiss dodaje, że po porozumieniu się z współopiekunem dzieci po ś. p. kol. Giebułtowiczu panem kapitanem Połoszynowiczem i po nadesłaniu legalizowanych kwitów, gotówkę wysłał pani Giebułtowiczowej.

Na wniosek kol. Oberlaendera uchwalono polecić wszystkim kolegom w Galicyi, by na wszelkich środkach uniwersalnych, nalepiali kartki z napisem: „**Sprzedający nie przyjmuje odpowiedzialności za zawartość**“!

Uchwalono równie w tej sprawie zwrócić się do obu izb lekarskich w kraju.

Uchwalono na wniosek kol. Faliszewskiego przedstawić Walnemu Zgromadzeniu potrzebę zniżenia wkładek rocznych na 12 Koron.

Walne Zgromadzenie odbędzie się 28 kwietnia b r. w Przemyślu.

Mr Adler
sekretarz.

Mr A. Weiss
prezes.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Listy, pisma, przesyłki dotyczące Redakcyi i Administracyi prosimy adresować:

Administracya „Kroniki farmaceutycznej“, Kraków, apteka pod „Złotą Głową“ — Rynek.

Przedruki i tłumaczenia, zaczerpnięte z „Kroniki farmaceutycznej“, dozwolone tylko z podaniem źródła.

Komentarz do ósmego wydania austryackiej farmakopei. Z początkiem czerwca b. r. opuści prasę pierwszy zeszyt komentarza do nowej farmakopei układu Dra Lembergera, docenta Wszechnicy Jagiellońskiej, i rozesłany zostanie wraz z prospektem wszystkim kolegom. Komentarz składać się będzie z dwóch części, a mianowicie: pierwsza obejmie ogólne sposoby bahań chemicznych, farmakognostycznych i bakteryologicznych, druga będzie tłómaczeniem tekstu farmakopei wraz z potrzebnemi objaśnieniami i rycinami. Dzieło to wyjdzie nakładem Gal. Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie i będzie pożądanym i niezbędnym nabytkiem dla lekarzy powiatowych i aptekarzy i wypełni dotkliwie uczuwać się dającą lukę w literaturze naukowej polskiej. Zawiadamiamy o tem kolegów wcześniej, by nie zaopatrywali się w podobne podręczniki niemieckie, ale poparli z całych sił to wydawnictwo.

Nowe apteki. Ministeryum spraw wewnętrznych odrzuciło rekursy, wniesione przez okolicznych aptekarzy, przeciw rozpisaniu konkursu na nową aptekę publiczną w Wełdziczu powiat Dolina, oraz na publiczną aptekę w Łopatynie. Wobec czego w najbliższym już czasie zostaną na apteki te rozpisane konkursy. Przy ostatnim spisie ludności Wełdzicz liczył 2.452 mieszkańców.

Nadanie koncesyi. Koncesyę na drugą publiczną aptekę w Jaśle nadał w pierwszej instancyi starosta tamtejszy hr. Michałowski Mrowi Alfredowi Weissowi z Bochni. Kolega Mr Weiss był przez komisyę kwalifikacyjną Gremium krakowskiego postawiony na pierwszem miejscu w ternie.

Kolega Mr Jan Haszczyc z Przemyśla otrzymał w drugiej instancyi koncesyę na nową aptekę w Grębowie. W pierwszej instancyi otrzymał koncesyę kol. Mr Józef Orłowski.

Zarządy. Kol. Mr Karol Gross objął zarząd apteki w Żółkwi. Mr Piotrowski zarząd apteki w Skale.

Dzierżawy. Kol. Mr Białoskórski wydzierżawił aptekę Mra Truskolańskiego w Krakowcu — kol. Mr Samuel Katz aptekę Mra Habermanna w Mikulińcach.

Tyrocynium. Dnia 20 lutego b. r. złożyli wcześniej wskutek zezwolenia władzy egzamina tyrocyonalne w Gremium aptekarzy Galicyi wschodniej aspiranci: J. Bernfeld, E. Bomses, P. Kosiarski, R. Margulies, F. Poryles, J. Kwartner, S. Ratusiński.

Zaślubiny. Dnia 26 kwietnia o godzinie 6 wieczór odbył się w Krakowie ślub kol. Mra Ilo Rotha z panną Ludwiką Markheim; dnia 3 kwietnia we Lwowie ślub Mra Zimmermana z panną Reginą Klein; dnia 27 marca ślub Mra Samuela Katza, dzierżawcy apteki w Mikulińcach, z panną Adelą Stein.

Nominacye. Dr Stanisław Opolski został zamianowany docentem prywatnym dla chemii ogólnej wydziału filozoficznego na Uniwersytecie lwowskim.

Cesarz zamianował zwyczajnego profesora niemieckiej techniki w Pradze Dra Fryderyka Czapeka zwyczajnym profesorem botaniki Uniwersytetu w Czerniowcach.

Rozpisanie konkursu. Wskutek zezwolenia c. k. Namiestnictwa reskryptem z dnia 22 stycznia 1906 r. L. 155.434 na utworzenie apteki publicznej w Czchowie, na miejsce istniejącej tamże apteki domowej Dra Janczego, rozpisało c. k. starostwo w Brzesku dnia 14 marca 1906 konkurs z terminem 6-tygodniowym, który upływa z dniem 25 kwietna. Miasteczko liczy 1.748 mieszkańców.

Ustalenie tytułów farmaceutów. Związek towarzystw farmaceutycznych Austryi rozesłał do wszystkich dzienników wiedeńskich pismo, w którem wyjaśnia, iż tak ogół jak i dzienniki zwykle mylnie oznaczają nazwy personalu zatrudnionego w aptekach. Najwyższa rada zdrowia już przed dziesięciu laty częścią zatwierdziła dawne, częścią stworzyła nowe tytuły farmaceutów, a mianowicie: młodzieniec, który dopiero wstępuje do tego zawodu, celem wyuczenia się go, zowie się „aspirantem"; po złożeniu egzaminu zawodowego, po praktyce, jednak przed uzyskaniem stopnia akademickiego, nosi nazwę „dyspenzanta"; po złożeniu ścisłych egzaminów na uniwersytecie, otrzymuje stopień „magistra farmacyi (Mr pharm.).

Oprócz powyższych — ze względu na czas i odpowiedzialność zatrudnienia w aptekach — obowiązują jeszcze następujące tytuły: magistrowi podczas pierwszych pięciu lat jego służby zawodowej przysługuje tytuł „asystenta". Po tym czasie uzyskuje on prawo do samoistnego prowadzenia apteki i zowie się „adjunktem". Magister, który sam aptekę prowadzi lub nią zarządza, nosi nazwę „prowizora" lub „zarządcy"; magister zaś, posiadający aptekę jako własność, zowie się „właścicielem apteki". Tak więc ogólnie biorąc, w potocznej mowie powinny być używane tytuły: „asystent apteki", „adjunkt apteki", „prowizor apteki" i „właściciel apteki".

Walne Zgromadzenie Gremium. Doroczne Walne Zgromadzenie Gremium aptekarzy Galicyi zachodniej odbyło się dnia 31 marca b. r. o godzinie 4 po południu w lokalu gremialnym przy ulicy Stolarskiej w Krakowie. Ze względu na aktualną sprawę reformy aptekarstwa, która była pomieszczoną jako ostatni punkt porządku dziennego, zebrała się tym razem większa liczba członków, gdyż coś około czterdziestu. Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania kasowego, udzielenia ustępującemu zarządowi absolutoryum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu oraz komisyj kwalifikacyjnej i egzaminacyjnej. Wyborów dokonano w dotychczasowym składzie, poczem odbyto krótką dyskusyę nad projektem nowej ustawy, bez uchwalenia żadnej rezolucyi.

Nominacye i zmiany w aptekach wojskowych. Awans majowy w armii przyniósł i w aptekach wojskowych wiele zmian. Między innymi zamianowani zostali: zarządca apteki szpitala garnizonowego Nr. 15 w Krakowie Mr Adolf Hubl mianowany został nadzarządcą (Oberverwalter); akcessista Mr Gerlach mianowany oficyałem III. klasy; zaś oficyał II. klasy Mr Fleischmann został przeniesiony w dotychczasowej randze z apteki szpitala garnizonowego Nr. 15 w Krakowie — jako

kierownik apteki w Raguzie. Oficyał I. klasy Mr Antecki został przeniesiony z dyrekcyi z Wiednia w charakterze zarządcy apteki szpitala garnizonowego w Przemyślu w dotychczasowej randze.

Fałszowane recepty. Celem uniknięcia ekspedycyi na fałszowane recepty z niewyraźnym podpisem lekarza, które przynoszą do aptek zwykle morfiniści i inni tym podobni, radzi lekarz Dr Disesquelles używanie t. zw. „Timbre medical“, t. j. stampilii, którąby lekarz przy sobie nosił i na każdej recepcie wyciskał. Ażeby zaś i fałszowania takich pieczęci możliwie uniknąć, chciałby Disesquelles nadać tymże charakter przymusowy i urzędowy.

Fundusz emerytalny urzędników prywatnych. W ostatnim czasie mnożą się coraz liczniejsze protesty przeciw planowanej ustawie, a to głównie z pośród kół kupieckich i przemysłowych. Gremium kupców wiedeńskich zwołało w tym celu zgromadzenie, na którem w bardzo ostry sposób występowano przeciw ustawie, tak ze strony szefów, jak i pomocników. Również i Izba handlowo-przemysłowa wiedeńska zajęła wobec planowanej ustawy stanowisko nieprzychylne i wniosła równocześnie protest. Wogóle z pośród powyższych kół starają się wpłynąć na Izbę panów, by ta odrzuciła ustawę, uchwaloną już przez Izbę posłów. Ustawie tej zarzucają głównie to, iż wkłada bardzo wielkie ciężary na pracodawców, nie dając w zamian za to odpowiednich korzyści ubezpieczonym, jakoteż, iż rząd nie przyczynia się do tego funduszu niemal żadnym datkiem. Nie zadawalniają również i kół powyższych postanowienia dotyczące instytutów równorzędnych (Ersatz-Institute). Według obecnego brzmienia ustawa ta ma być według nich nie do przyjęcia. W Niemczech przyczynia się państwo do zaprowadzonego tamże instytutu emerytalnego kwotą 50,000.000 kor., podczas gdy Austrya zaledwie kwotą 100.000 kor. Protesty tak izby handlowo-przemysłowej wiedeńskiej, jakoteż rezolucya gremium kupiectwa wiedeńskiego mają być wręczone wszystkim miarodajnym czynnikom.

Zgromadzenie manifestacyjne farmaceutów pragskich. Dnia 3 kwietnia odbyło się w Pradze niezwykle liczne zgromadzenie kolegów kondycyonujących, które się zajmowało sprawą reformy, głównie zaś sprawą polepszenia stosunków służbowych. Z kół poselskich wziął w zgromadzeniu udział Dr Ellenbogen. Wiedeńskich farmaceutów reprezentowali koledzy Mr Wagner i Mr Hovadek.

Akcya podjęta celem zaprowadzenia spoczynku niedzielnego w aptekach w Berlinie. Na ogólnem zgromadzeniu dnia 23-go marca b. r. w Berlinie, związku kondycyonujących farmaceutów, postawiono następujące żądania: Zaprowadzenia dyżurów nocnych, dwugodzinnej pauzy na obiad oraz spoczynku niedzielnego. Rozważano najrozmaitsze możliwe sposoby zamykania naprzemian aptek w niedzielę W imieniu Towarzystwa aptekarzy berlińskich przemawiał aptekarz Erdmann, wyrażając chęć i gotowość aptekarzy do przychylnego rozwiązania kwestyi wspólnie z kolegami kondycyonującymi. Wkońcu uchwalono rezolucyę, wyrażającą nadzieję, iż uda się może wkrótce **przy obopólnych dobrych chęciach bez przymusu ustawowego** zaprowadzić zamykanie aptek naprzemian w niedzielę.

Ograniczenie dyżurów nocnych. Właściciele aptek w Bernie mają zamiar za przykładem swych kolegów z Bayrenth ograniczyć służbę nocną w aptekach w ten sposób, że z 12 miejscowych aptek 2 tylko pozostawiają dyżurnego na noc, pozostałe zaś 10 będą zamykane. Kolej dyżurowania zmienia się co miesiąc tak, że w przeciągu roku każda z aptek tylko dwukrotnie pełni służbę nocną w miesiącu.

Turnus nocnych inspekcyi w aptekach w Bernie szwajcarskiem. Towarzystwo aptekarzy miasta Berna postanowiło na posiedzeniu swem dnia 16 marca b. r. w porozumieniu z kantonalną dyrekcyą sanitarną zaprowadzić z d. 1 kwietnia b. r. tygodniowy turnus nocnych inspekcyi w aptekach (na razie na próbę przez jeden rok). W turnusie tym biorą udział wszystkie dwanaście aptek miasta, a porządek inspekcyi został w ten sposób ustanowiony, iż te dwie apteki, które w niedzielę po południu otwarte będą, mają także objąć nocną inspekcyę przez przeciąg

uastępnego tygodnia. W czasie wielkiego stanu chorobowego lub też w czasie wystąpienia epidemii, turnus ten ma być natychmiast wstrzymany.

Ze statystyki zawodowej w Galicyi. Po koniec marca 1906 r. jest w Galicyi 299 aptek publicznych, z tych 77 z prawem realnem, 217 koncesyonowanych i 5 sezonowych. W rękach właścicieli znajduje się 182 aptek, wydzierżawionych jest 78, a pod zarządem pozostaje 39. Na Gremium aptekarzy Galicyi zachodniej przypada 116 aptek, a na Gremium Galicyi wschodniej 183. W stosunku do ludności przypada w Galicyi zachodniej 1 apteka na 22.310, a w Galicyi wschodniej 1 apteka na 26.614 mieszkańców.

W Galicyi pracuje ogółem 221 magistrów, a w stosunku do ludności przypada 1 magister w Galicyi zachodniej na 29.744, a we wschodniej na 35.162 mieszkańców. Magistrów z pięcioleciem jest w Galicyi zachodniej 56, a we wschodniej 84. Magistrów, mających więcej jak 30 lat służby zawodowej a pozostających dotąd jeszcze w kondycyi, na zarządzie lub dzierżawie, jest 21, z tych w Galicyi zachodniej 7, a we wschodniej 14. *(Czasop. Tow. apt.)*

Farmacya i medycyna w Japonii. W Japonii w r. 1901 istniało 16 szpitali rządowych, 248 miejskich i 624 prywatnych; lekarzy było 43.993, chemików 2.438, farmaceutów 32 030. Farmakopea, wydana w r. 1881, wzorowana jest na pruskiej; taksy na lekarstwa nie ma; w aptekach oprócz lekarstw sprzedają i inne artykuły. W Tokio i Kioto istnieje po 1 fakultecie medycznym z 70 słuchaczami, prócz tego 5 szkół rządowych lekarskich z 2.027 słuchaczami oraz 14 szkół medycznych i farmaceutycznych, utrzymywanych z funduszów miast i osób prywatnych, liczących 3.350 słuchaczów.

Akcya celem uregulowania cen specyfików. Organizacya czeskich aptekarzy w Pradze ze względu, iż w ostatnich czasach tak obficie rozszerza się sprzedaż specyfików, postanowiła wdrożyć akcyę, celem uregulowania cen tychże. Organizacya ta wydała odezwę do wszystkich gremiów Monarchii, do towarzystw aptekarzy prowincyonalnych, jakoteż do związku towarzystw farmaceutycznych Austryi, by te wysłały swych delegatów na ankietę, mającą się w tym celu odbyć w Wiedniu. Gremia aptekarzy Galicyi wschodniej, zachodniej i Bukowiny wybrały na swego delegata Mra Zajączkowskiego, aptekarza w Strzyżowie. Związek zaś Towarzystw farmaceutycznych Mra Józefa Longinowicza.

Utworzenie stypendyum. Wśród farmaceutów biorących udział w wojnie rosyjsko-japońskiej po stronie rosyjskiej, powstał projekt utworzenia stypendyum w jednym z uniwersytetów, imienia: „Farmaceutów uczestników wojny rosyjsko-japońskiej". Dotychczas zebrano 296 rs.

Pogrom aptek. Podczas uśmierzania rewolucyi w Moskwie została zniszczona przez pociski apteka p. Rubanowskiego, urządzenie zaś i towary zostały zrabowane przez chuliganów. Poszkodowany oblicza swe straty na 10.000 rs. i występuje do władz o odszkodowanie.

Zakazane zgromadzenie farm. w Petersburgu. Dnia 4-go lutego miało się odbyć w Peterburgu w lokalu wolnego towrzystwa ekonomicznego zgromadzenie Towarzystwa farmaceutów, policya jednak w ostatniej chwili zabroniła odbycia tegoż, aczkolwiek poprzednio wszystkie formalności załatwione zostały.

Ograniczenie ekspedycyi w hiszpańskich aptekach wojskowych. Ponieważ już od dłuższego czasu uskarżali się ustawicznie aptekarze hiszpańscy na niewłaściwą konkurencyę, jaką im wyrządzają apteki wojskowe, przez wydawanie lekarstw ludności cywilnej, postanowił wreszcie rząd raz już temu koniec położyć.

Pismem królewskiem zostało postanowione, iż w przyszłości apteki wojskowe mogą tylko na takie recepty wydawać lekarstwa, na których jest wypisane dokładnie nazwisko osoby, która na osobnym wykazie jest pomieszczoną, jako uprawniona do pobierania leków tamże.

Otrzymywanie azotu z atmosfery. Europa zużywa rocznie około miliona tonn azotanu sodu i 350.000 tonn soli amoniakalnych na potrzeby rolnictwa, oraz

wielu gałęzi przemysłu. Źródła, z których otrzymujemy ten azot, blizkie są wyczerpania. Pokłady azotanów w Chili, o ile rzeczy pójdą w tem samem tempie, starczyć mogą zaledwie na lat 20 lub 30. Niepokój ten łagodzą znacznie wyniki badań, prowadzonych przez wielu chemików, a mających na celu zażegnanie niebezpieczeństwa.

Wyniki te pozwalają żywić nadzieję, że można będzie czerpać wprost z atmosfery to, czego zaczyna brakować w ziemi. Warstwa gazowa, otaczająca glob ziemski, zawiera w sobie zasób azotu niewyczerpany. Obliczono, że słup powietrza, opierający się na powierzchni, równej 2 hektarom, zawiera tyle azotu, ile się go mieści w owym milionie tonn azotanów, corocznie zużywanym.

By azot ten w warunkach dostatecznie ekonomicznych wyodrębnić z powietrza, znamy dotychczas do tego dwie drogi. Pierwszy sposób zasadzałby się na zużytkowaniu pewnej własności, którą posiadają niektóre węgliki, a zwłaszcza węglik wapnia, mianowicie własności zatrzymywania azotu na gorąco, przyczem powstaje związek, zwany cyanomoniakiem wapniowym. Związek ten, gdy doń dodamy wody, daje węglan wapnia oraz gaz amoniak. Oto jeden sposób, w którym możnaby szukać rady na niedostateczną wydajność zwykłych źródeł amoniaku, jakiemi są gazownie, zakłady ciał organicznych i t. d.

Drugi sposób polegałby na zastosowaniu własności iskry elektrycznej. Jeszcze w r. 1784 Cavendisch odkrył, że iskra elektryczna przeskakująca w powietrzu, wywołuje bezpośrednie tworzenie się tlenków azotu. Dziś, gdy elektryczność otrzymujemy w wielkiej obfitości, cała kwestya sprowadza się do oznaczenia, w jakiej postaci najkorzystniej byłoby spalać azot w powietrzu, by drogą bezpośrednią otrzymywać kwas azotowy.

Wogóle teoretyczny rozbiór warunków reakcyi wykazuje możliwość otrzymania proporcyi tlenku azotu, dostatecznie korzystnej, by z niej skorzystać mogła praktyka w niedalekiej przyszłości.

Zgony. W Brodach umarł dnia 3 kwietnia tamtejszy aptekarz Mr Michał Kulak w 65 roku życia. Zmarły był przez dłuższy czas miejscowym burmistrzem.

W szpitalu św. Łazarza w Krakowie zmarł dnia 26 kwietnia b. r. Mr Karol Wojda, właściciel apteki w Tartakowie, w 50 roku życia. Pogrzeb odbył się dnia 29 kwietnia na cmentarz krakowski.

We Lwowie zmarł dnia 7 kwietnia b. r. kol. Mr Wacław Krahelski w 37 roku życia. Zmarły był długoletnim członkiem gal. Tow. „Unitas". Pogrzeb odbył się we Lwowie dnia 10 kwietnia b. r. o godz. 3 po południu z Zakładu anatomicznego na cmentarz Łyczakowski, przy licznym współudziale kolegów lwowskich.

Tow. „Unitas" odprawiło na cześć zmarłego, jako swojego członka, nabożeństwo żałobne, które się odbyło dnia 20 kwietnia o godzinie 8 rano w kościele OO. Reformatów w Krakowie. Przy pięknie przystrojonym katafalku odprawiono modły „De profundis": chór alumnów OO. Reformatów odśpiewał „Requiem", a smętne tony organów zakończyły nabożeństwo żałobnym marszem Chopina.

Szkoda tylko, że tak nielicznie zebrali się w kościele koledzy, bądący w tym czasie od służby wolnymi.

---

†

Dnia 7 kwietnia b. r. zmarł we Lwowie długoletni, wierny członek naszego Towarzystwa

Mr. Ph. WACŁAW KRACHELSKI

przeżywszy lat 37.

Mr. Krachelski był dobrym kolegą i zdolnym aptekarzem, to też cieszył się szacunkiem i sympatyą wszystkich, którzy go bliżej znali.

Niechaj Mu ziemia będzie lekką!

PYTANIA.

Pytanie 5. Proszę o podanie dobrego przepisu na klej do przylepiania papierowych sygnatur na puszkach blaszanych. Apt. B. w S.

Pytanie 6. Upraszam uprzejmie o dokładną i o ile możności ściśle naukową odpowiedź, czy przepisana recepta jest zgodną, gdyż na zwróconą przezemnie uwagę lekarza ordynującego otrzymałem odpowiedź: Prof. med. wew. w Berlinie tak zapisują, ci są więcej kompetentni jak podręczniki aptekarskie.

1) Infus. fol. Digitalis prp. e 1·50 ad 180·0 Kal. jodati 2·0 Syr. simpl. 20·0.

2) Morphii hydr. 0·10 Plumb. acet. 0·5 Tannini p. 0·3 Natri bicarb. Sacchari albi aa 3·0 in. p. Nr. XV. A. Z.

ODPOWIEDZI.

Na pytanie 5. Klej do przylepiania etykiet papier. na blasze: Mucil. gummi arab. 90·0 Glycer. 10·0. Blachę przed nalepieniem etykiety należy oczyścić amoniakiem.

Na pytanie 6. Pierwszy przepis bez zarzutu, w drugim dwuwęglan sodu wiąże ołów na nierozpuszczalny w organizmie związek węglanu ołowiu.

Nakładem Gal. Tow. farm. „Unitas“. — Redaktor odpowiedzialny: **Mr Jan Rożański.**

W Krakowie, czcionkami drukarni Związkowej, pod zarządem A. Szyjewskiego.